

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Київський національний університет культури і мистецтв
Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Національний університет «Львівська політехніка»
Національний університет «Одеська політехніка»
Маріупольський державний університет
Національна спілка документознавців України**

КУЛЬТУРА, ІНФОРМАЦІЯ, КОМУНІКАЦІЯ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ДІАЛОГ

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю*

9–10 квітня 2026 р.

Київ 2026

Культура, інформація, комунікація: міждисциплінарний діалог : матеріали II Всеукр. наук. конф. з міжнар. участю / М-во культ. України ; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. (Київ, 9–10 квітня 2026 р.). Київ : НАКККиМ, 2026. 319 с.

Збірник тез об'єднує результати досліджень учених, фахівців і практиків з різних галузей гуманітарного знання, що розкривають багатовимірні аспекти взаємодії культури, інформації та комунікації в умовах цифрової трансформації суспільства. Матеріали згруповано за тематичними секціями, що охоплюють широкий спектр проблем: розвиток бібліотечної, інформаційної та архівної справи; новітні тенденції у сфері медіа й комунікації; документознавчі студії; інновації в інформаційних технологіях; менеджмент культурних і креативних індустрій; культурологічні виклики цифрової доби; роль культури в освітньому процесі; соціокультурні трансформації в умовах глобальних і локальних викликів; сучасні підходи до артменеджменту; міждисциплінарні студії мистецтва та культурної спадщини.

Збірник стане в пригоді науковцям, викладачам, здобувачам освіти, культурним менеджерам, архівістам, бібліотекарям, а також усім, хто цікавиться проблематикою гуманітарного розвитку в сучасному світі.

Редакційна колегія

Марченко Валерій Віталійович, ректор Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, професор, доктор філософії, кандидат мистецтвознавства, заслужений діяч мистецтв України (голова редколегії)

Степаненко Людмила Михайлівна, перший проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор педагогічних наук, доцент

Денисюк Жанна Захарівна, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор культурології, доцент

Добровольська Вікторія Василівна, в.о. завідувача кафедри артменеджменту та інформаційних технологій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор наук з соціальних комунікацій, професор

Ткаченко Наталія Вячеславівна, доцент кафедри артменеджменту та інформаційних технологій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор філософії з інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Бугайова Оксана Іванівна, начальник відділу наукової та редакційно-видавничої діяльності Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, кандидат філологічних наук

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
(протокол від 27.04.2026 № 9)*

**Позиція авторів може не збігатися з позицією редакційної колегії збірника.
Автори несуть повну відповідальність за викладений матеріал.**

*Кудлай В'ячеслав Олегович,
кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
завідувач кафедри інформаційної діяльності
Маріупольського державного університету, м. Київ*

*Андибор Анастасія Артемівна,
здобувачка Маріупольського державного університету, м. Київ*

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЛОВОДСТВА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ДОСВІД МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Повномасштабна війна різко загострила проблеми організації діловодства в українських закладах вищої освіти. Релокація університетів, дистанційна робота, загроза втрати паперових архівів і потреба в оперативному ухваленні управлінських рішень зумовили необхідність переходу до нових моделей документування. У цих умовах інноваційні підходи до організації діловодства перетворилися з напряму модернізації на необхідну умову інституційної стійкості. Наукові праці з електронного документообігу засвідчують, що цифрові рішення пришвидшують рух документів, зменшують витрати ресурсів, підвищують прозорість процесів і створюють безпечніше середовище для зберігання інформації [1-3].

Нормативною основою такої трансформації є законодавство про електронні документи, електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги, а також порядок роботи з електронними документами у діловодстві [9–11]. Для закладів вищої освіти це має принципове значення, оскільки від стану документообігу залежить не лише внутрішнє адміністрування, а й безперервність освітнього процесу.

Метою тез є узагальнення інноваційних підходів до організації діловодства закладу вищої освіти в умовах воєнного стану на прикладі Маріупольського державного університету. Джерельну основу становлять наукові праці, документи МДУ, стратегічні матеріали та звіти університету за 2023-2025 роки [4–8].

Запропонований матеріал дає змогу стверджувати, що найбільш ефективними виявилися не окремі цифрові рішення, а поєднання технологічних, організаційних і управлінських змін. У цьому контексті інноваційний підхід до діловодства варто розуміти як комплекс дій, спрямованих на забезпечення безперервності документних комунікацій, юридичної значущості електронних документів, інтеграції сервісів у спільну цифрову екосистему та підвищення цифрової компетентності персоналу [1; 2].

Досвід Маріупольського державного університету є показовим, оскільки релокація до Києва поставила перед адміністрацією завдання зберегти керованість установи, адаптувати кадрові й навчальні процеси до нових безпекових обставин та мінімізувати ризики втрати документації. У відповідь на ці виклики в університеті було посилено курс на електронізацію документообігу, оновлення локальної нормативної бази, інтеграцію документних процесів у модель «цифрового університету» та розвиток цифрових сервісів для працівників і здобувачів освіти [4–8].

Одним із ключових підходів стала переорієнтація діловодства з паперового носія на електронний документ як базову форму управлінської взаємодії. Це забезпечило оперативний обмін інформацією між структурними підрозділами, дистанційне погодження документів, контроль виконання доручень і формування цифрового архіву. За умов воєнного стану такий підхід зменшив залежність від фізичної присутності працівників у єдиному просторі та підтримав сталість управлінських процедур [1; 9].

Центральним інструментом цифрової трансформації в МДУ стала система електронного документообігу iDoc, яка використовується для внутрішнього руху документів, погодження, контролю виконавської дисципліни та накопичення електронних масивів документів [6].

Документознавство та інформаційна діяльність у контексті сучасних наукових досліджень

Узагальнення результатів дослідження дає змогу виокремити кілька практично важливих ефектів її застосування. По-перше, було прискорено опрацювання кадрових і адміністративних документів завдяки маршрутизації погодження та використанню кваліфікованого електронного підпису. По-друге, зросла прозорість ділових процедур, оскільки система дозволяє відстежувати рух документа й своєчасно виявляти затримки. По-третє, посилилася безпека зберігання документації та зменшилися ризики втрати даних [3; 6; 9; 10].

Важливою інновацією стала інтеграція діловодства в ширшу інфраструктуру цифрового університету. Йдеться як про автоматизацію канцелярських функцій, так і про включення документообігу до єдиної інформаційної екосистеми, у якій поєднано внутрішні електронні сервіси, особисті кабінети, цифрові архіви, управлінську аналітику та засоби внутрішньої комунікації [5; 8]. Саме така інтегрованість перетворює електронне діловодство із суто технічного сервісу на інструмент стратегічного управління.

Не менш важливим є поєднання цифровізації з розвитком людського капіталу. Досвід МДУ доводить, що ефективність інновацій у діловодстві залежить від готовності персоналу працювати з новими сервісами, застосовувати КЕП, опановувати типові електронні маршрути погодження та дотримуватися правил цифрової безпеки [5; 8; 10]. Отже, інноваційність у сфері діловодства виявляється не лише в технології, а й в організаційній культурі.

Аналіз звітів ректора МДУ за 2023-2025 роки дозволяє простежити поступовий перехід від реорганізації до системного цифрового управління. Перший етап був пов'язаний з аудитом ресурсів і відновленням керованості після релокації. Другий охопив розширення цифрових сервісів та адаптацію локальної нормативної бази. Третій позначився посиленням системності: розвитком особистих кабінетів, удосконаленням цифрової взаємодії та впровадженням індикаторів ефективності процесів [4; 5; 7; 8]. Це свідчить, що інновації у діловодстві МДУ мають не фрагментарний, а стратегічний характер.

Отже, інноваційні підходи до організації діловодства закладу вищої освіти в умовах воєнного стану повинні спиратися на чотири взаємопов'язані засади: нормативно забезпечений перехід до електронних документів, використання СЕД як інструменту безперервності управління, інтеграцію документообігу в екосистему цифрового університету та розвиток цифрових компетентностей працівників. Досвід Маріупольського державного університету засвідчує, що саме така модель дає змогу не лише підтримувати функціонування установи в кризових умовах, а й закласти основу для її подальшої інституційної модернізації.

Список використаних джерел

1. Воротняк М., Осадчий В. Комп'ютерне діловодство : навч. посіб. Хмельницький, 2016. 240 с.
2. Гарбич-Мошора О. Електронний документообіг у закладах вищої освіти, тенденції та перспективи. *Молодь і ринок*. 2018. Т. 9 (164). С. 82-83.
3. Захарченко Н., Маслій Н., Мамуненко М. Вплив електронного документообігу на ефективність діяльності підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 5 (45). С. 582-587.
4. Звіт ректора Маріупольського державного університету за 2023 рік. Київ : МДУ, 2023. 151 с.
5. Звіт ректора Маріупольського державного університету за 2024 рік. Київ : МДУ, 2024. 188 с.
6. iDoc – система електронного документообігу : сайт для співробітників МДУ. URL: <https://idoc.mu.edu.ua/> (дата звернення: 29.03.2026).
7. Звіт ректора Маріупольського державного університету за 2025 рік. Київ : МДУ, 2025. 165 с.
8. Стратегія цифровізації МДУ на 2023-2027 роки. МДУ м. Київ. URL: https://mu.edu.ua/storage/MSU/documents/strategy/strategia_tsifrovizatsii.pdf (дата звернення: 29.03.2026).
9. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV.
10. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII.
11. Порядок роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання : затв. наказом Міністерства юстиції України від 11.11.2014 № 1886/5.